

[Aksel Larsen.]

— men det skete rigelig sent, idet vi kun fik det at vide gennem mere eller mindre tilfældige avisnotitser — krævede vi, at den blev debatteret her i tinget, så den højterede udenrigsminister ved, at der er strid om den sag.

Udenrigsministeren (H. C. Hansen): Det er ganske typisk for det ærede medlem, at man vil lade mig have sagt, at grundlovens bestemmelser er spidsfindige. Det var rart, om det ærede medlem henholdt sig til, hvad man sagde, og ikke forsøgte at fortolke det. Jeg skal kun sige, at sådan noget har jeg ikke sagt.

(Kort bemærkning).

Aksel Larsen: Efter at have citeret den pågældende grundlovsbestemmelse stillede jeg det spørgsmål til udenrigsministeren, om han ikke mener, at COCOM-aftalen er af større betydning. Dertil svarede ministeren, at han ville ikke diskutere spidsfindigheder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om udvælgelse af statshusmandsbrug m. m.

(Første behandling findes i tidenden sp. 359; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 47).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under eet.

Ordføreren (Chr. Rasmussen): Udvalget har afholdt to møder og har haft samråd med landbrugsministeren. Der er ikke stillet ændringsforslag, men der har under samrådet med ministeren været rejst et spørgsmål i forbindelse med jordafståelser efter § 11 i landbrugsloven af 1949. Hidtil har

det været sådan, at man i jordlovsudvalget har fastlagt en vis retningslinie for de enkelte medlemmer ved deres forhandlinger: en jordpris svarende til grundværdien efter 10. almindelige vurdering med et tillæg af 20 pct. Der er rejst tvivl om, hvorvidt denne beregning er den rigtige. Man må imidlertid forstå jordlovsudvalgets vedtagelse på den måde, at det kun drejer sig om en retningslinie; det er hverken en maksimalpris eller en minimalpris. Der er stadig mulighed for i de tilfælde, hvor jorden er i særlig god kultur, og hvor der eventuelt i de senere år er afholdt store udgifter f. eks. til dræning eller anden grundforbedring, at give en højere pris. Som det fremgår af betænkningen, tiltræder både ministeren og samtlige medlemmer af udvalget den opfattelse, at en sådan højere pris bør kunne gives. Jeg skal derfor anbefale det foreliggende lovforslag til uændret vedtagelse her i tinget.

Fibiger: Der er ikke stillet ændringsforslag til det foreliggende lovforslag, men vi har fra forskellig side ønsket at få det spørgsmål belyst, som den ærede ordfører omtalte, netop med henblik på, at der kunne betales en højere pris for de jorder, der afgives i henhold til § 11 i landbrugsloven. Jeg er derfor tilfreds med, at landbrugsministeren har erklæret sig enig med udvalget i, at der skal tages individuelle hensyn, sådan at der skal forhandles om spørgsmålet i de enkelte tilfælde. Det skal ikke være sådan, at jordlovsudvalget fikserer en bestemt pris, men der skal tages hensyn til de forskellige forhold, jordens kulturtilstand m. v. Der kan jo lægges forskelligt i dette „m. v.“, også hvor meget hensyn man tager til bygninger og den slags ting. Det, sagen er rejst på, er dette, at man synes, der kunne ydes noget mere end de 20 pct., og jeg er glad for, at landbrugsministeren og udvalget er enige om, at man ved forskellige lejligheder kan yde en højere pris end den omtalte, at der skal en aftale til, og at prisen ikke skal fastsættes ved et diktat fra jordlovsudvalget. At dette var lovens mening, fremgik jo også af de forhandlinger, der blev ført i landstinget i sin tid, da forliget blev sluttet om de såkaldte små jordlove.

Aage Fogh: For at der ikke skal være nogen misforståelse senere om min eller mit

[Aage Fogh.]

partis stilling til det foreliggende problem, vil jeg for det første gerne gøre den bemærkning, at det omtalte spørgsmål vedrører jo ikke det foreliggende lovforslag, så det er derfor klart, at vi stemmer for dette lovforslag.

Hvad angår udtalelsen i betænkningen, så vurderer jeg dette spørgsmål sådan, at det klart og tydeligt fremgår af § 11, at det er jordlovsudvalget og vedkommende godsejer, der sælger jorden, der skal aftale prisen. Det kan der ikke tages fejl af, det skal de også gøre i fremtiden. Det, der er sagt, er efter mit skøn dette, at jordlovsudvalgets vedtagelse i et møde om, at grundværdien plus 20 pct. skulle være det punkt, man gik ud fra, kun skulle være en retningslinie. Det er ikke det grundlag, der ubetinget skal gælde; der kan også i fremtiden som hidtil forhandles mellem jordlovsudvalget og vedkommende godsejer. Om prisen så bliver grundværdien plus 20 pct. eller noget mere eller noget mindre, må afhænge af de på det pågældende tidspunkt gældende forhold og priser.

Landbrugsministeren (Smørum): Såvidt jeg ved, har det aldrig været jordlovsudvalgets mening, at grundværdien plus de 20 pct. skulle være den pris, der i alle tilfælde skulle gælde, når der var tale om betaling af jord, som skulle afstås efter landbrugslovens § 11. Der kan jo være megen forskel på jordernes kulturtilstand, og kulturtilstanden er jo ikke noget, der medregnes, når man fastsætter grundværdien. Grundværdien fastsættes alene efter jordens bonitering og beliggenhed uden hensyn til, om jorden er kalket, drænet eller forbedret på anden måde, men man har fundet det rimeligt, at dette kom med ind i billedet.

Jeg takker udvalget, fordi det så hurtigt har behandlet dette lovforslag færdigt, og jeg takker for den enstemmige tilslutning til dets færdiggørelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1—10 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Derpå fulgte:

Anden behandling af forslag til lov om midlertidig ændring af lov nr. 50 af 14. februar 1951 om fortrinsret i høsten.

(Første behandling findes i tidenden sp. 953; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 37).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling satte til forhandling under eet.

Ordføreren (Lund Jensen): Som det fremgår af betænkningen, har udvalget holdt tre møder og herunder stillet en række spørgsmål til landbrugsministeren. Såvel spørgsmålene som den højtærede landbrugsministers svar findes optrykt i betænkningen. Desuden har Provinshandelskammeret og De samvirkende Købmandsforeninger i Danmark overfor udvalget protesteret imod at ophøje lovforslaget til lov.

Et flertal indenfor udvalget bestående af socialdemokratiets, venstres og det radikale venstres repræsentanter har dog ikke fundet, at organisationernes indsigelser var tilstrækkeligt begrundede, idet lovforslaget jo på ingen måde forpligter leverandøren til at udskyde udpantningsfristen ud over 1. januar, hvis han ikke finder det ønskeligt eller forsvarligt af hensyn til sin egen sikkerhed. Derimod åbner lovforslaget muligheder for leverandøren til at hjælpe en kunde, der som følge af årets vanskelige høstforhold ikke inden nytår har nået at få høst-udbyttet omsat i rede penge. Deputationerne har heller ikke været i stand til overfor udvalget at påvise uheldige virkninger af en ganske tilsvarende lovændring med hensyn til høståret 1938—39.

Ud fra den betragtning, at såvel landbofor-